

Warszawa, dnia 10 kwietnia 2026 r.

SKUMULOWANY WPŁYW CSRD, EUDR, IED ORAZ REGULACJI DOBROSTANOWYCH NA STRATEGIĘ UE DLA SEKTORA ZWIERZĘCEGO

Szanowni Państwo,

działając w imieniu podmiotów funkcjonujących w europejskim łańcuchu dostaw rolno-spożywczych, pragniemy zwrócić uwagę Komisji Europejskiej na narastający problem **skumulowanych obciążeń regulacyjnych**, wynikających z jednoczesnego wdrażania takich instrumentów jak dyrektywa CSRD, rozporządzenie EUDR, znowelizowana dyrektywa IED oraz kolejnych regulacji dotyczących dobrostanu zwierząt.

Choć cele tych aktów – ochrona środowiska, klimatu oraz dobrostanu zwierząt – pozostają zrozumiałe, to sposób ich projektowania i wdrażania coraz częściej odbiega od standardów **rzetelnego stanowienia prawa**, do których Unia Europejska zobowiązała się w traktatach oraz w ramach zasady *Better Regulation*.

• 1. Brak rzetelnej analizy ex ante i problem działań reaktywnych

Praktyka ostatnich lat wskazuje na systemowe odchodzenie od kompleksowych analiz ex ante skutków regulacji, w szczególności w zakresie:

- redystrybucji kosztów w całym łańcuchu dostaw,
- identyfikacji podmiotów faktycznie ponoszących koszty regulacyjne,
- oceny skumulowanych obciążeń regulacyjnych.

W konsekwencji analizy te prowadzone są dopiero **ex post**, gdy regulacje już obowiązują i generują poważne napięcia gospodarcze oraz społeczne. Utworzenie **Obserwatorium Łańcucha Rolno-Spożywczego (AFCO)** w 2024 r. oraz **Europejskiej Rady ds. Rolnictwa i Żywności (EBAF)** w 2025 r. należy postrzegać jako działania naprawcze, potwierdzające, że właściwe mechanizmy analityczne nie funkcjonowały na etapie legislacyjnym.

• 2. Wpływ na realizację celów WPR (art. 39 TFUE)

Zgodnie z art. 39 TFUE Wspólna Polityka Rolna ma zapewniać m.in.:

- wzrost wydajności rolnictwa,
- godziwy poziom życia ludności wiejskiej,
- stabilizację rynków,
- bezpieczeństwo dostaw oraz rozsądne ceny dla konsumentów.

Tymczasem skumulowane skutki regulacji CSRD, EUDR, IED oraz przepisów dobrostanowych prowadzą do sytuacji, w której:

- rolnicy oraz MŚP ponoszą koszty regulacyjne, których nie są w stanie przenieść w dół łańcucha,
- rośnie ryzyko sprzedaży poniżej kosztów produkcji,

- narasta presja na przenoszenie produkcji poza UE (ucieczka produkcji / emisji).

Skutki te są wyraźnie sprzeczne z celami WPR i podważają bezpieczeństwo żywnościowe Unii.

- **3. Zasada proporcjonalności i pomocniczości (art. 5 TUE)**

Brak rzetelnej analizy skutków skumulowanych oraz nieuwzględnianie strukturalnych różnic między państwami członkowskimi (model agrarny, średnia wielkość gospodarstw, warunki naturalne) prowadzą do naruszenia zasady proporcjonalności.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE, środki unijne muszą być **odpowiednie i konieczne** do osiągnięcia zamierzonych celów. W obecnym kształcie wiele obowiązków sprawozdawczych i operacyjnych, w szczególności wynikających z CSRD i EUDR, wykracza poza to, co jest konieczne – zwłaszcza w odniesieniu do najsłabszych ogniw łańcucha dostaw.

- **4. Dysfunkcja mechanizmów Better Regulation i RSB**

Zgodnie z Porozumieniem Międzyinstytucjonalnym z 2016 r. oraz wytycznymi *Better Regulation* (SWD (2021) 305), proces legislacyjny UE powinien opierać się na dowodach oraz analizie rzeczywistych skutków regulacji.

Tymczasem:

- **Regulatory Scrutiny Board**, mimo wzmocnienia mandatu w 2022 r., nie zapobiegła przyjmowaniu regulacji o niskiej jakości analitycznej,
- problem skumulowanych obciążeń pozostaje marginalizowany,
- Komisja zmuszona jest do późniejszych korekt (np. zapowiadana redukcja obowiązków sprawozdawczych o 25%).

- **5. Rural proofing – potrzeba mechanizmu obowiązkowego**

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że mechanizm *rural proofing* jest zbyt słaby i niewystarczająco zakorzeniony w procesie legislacyjnym. W efekcie polityki horyzontalne, w tym klimatyczne i ESG, w sposób nieproporcjonalny obciążają obszary wiejskie.

Każda regulacja dotycząca ESG, klimatu lub dobrostanu powinna podlegać **obowiązkowemu „filtrowi wiejskiemu”** już na etapie *Inception Impact Assessment*, a nie dopiero w reakcji na kryzysy i protesty społeczne.

- **6. Wnioski i postulaty**

Wzywamy Komisję Europejską do:

1. Wprowadzenia i usystematyzowania analiz *ex ante* obejmujących cały łańcuch dostaw oraz skumulowane obciążenia wynikające z CSRD, EUDR, IED i regulacji dobrostanowych.
2. Rzeczywistego uwzględniania redystrybucji kosztów oraz identyfikacji podmiotów ponoszących ciężar regulacyjny.
3. Uczynienia *rural proofing* mechanizmem obowiązkowym, a nie fakultatywnym.

4. Zapewnienia, że przyszłe regulacje będą zgodne z art. 39 TFUE w zakresie dochodów rolników oraz bezpieczeństwa dostaw.
5. Powrotu do polityki opartej na dowodach jako fundamentu zmian wynikających z Zielonego Ładu.

Unia Europejska stoi dziś w obliczu kryzysu zaufania do jakości własnego prawa. Bez przywrócenia integralności, przewidywalności oraz proaktywnej analizy rzeczywistych skutków regulacji, dalsze wdrażanie zmian Zielonego Ładu może trwale osłabić konkurencyjność europejskiego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego.

Z wyrazami szacunku,

Sygnatariusze **#HodowcyRazem**

Andrzej Kabat
Prezes Zarządu
Polski Związek Hodowców i
Producentów Trzody Chlewnej
„POLSUS”

Grzegorz Brodziak
Prezes Zarządu
Polskiej Federacji Rolnej

Aleksander Dargiewicz
Prezes Zarządu
Krajowego Związku Pracodawców –
Producentów Trzody Chlewnej
POLPIG

Dariusz Goszczyński
Prezes Zarządu
Krajowej Rady Drobnarstwa – Izba
Gospodarcza

Jerzy Wierzbicki
Prezes Zarządu
Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła
Mięsnego

Jacek Klimza
Prezes Zarządu
Polskiego Związku Hodowców
i Producentów Bydła Mięsnego

Paweł Podstawka
Prezes Zarządu
Krajowej Federacji Hodowców
Drobie i Producentów Jaj

Leszek Hądzlik
Prezydent
Polskiej Federacji Hodowców Bydła i
Producentów Mleka

Koordynator inicjatywy #HodowcyRazem- **Grzegorz Brodziak** Prezes Zarządu Polskiej Federacji Rolnej

#HodowcyRazem to inicjatywa 8 największych polskich organizacji zrzeszających krajowych hodowców, której celem jest zrównoważony rozwój produkcji zwierzęcej oraz przekazanie społeczeństwu, mediom, przedstawicielom świata polityki racji i argumentów hodowców i naukowców. Pokazujemy, że chów zwierząt prowadzony jest w oparciu o dobre praktyki, z dbałością o dobrostan zwierząt, a produkty tego chowu są zdrowe i stanowią niezbędną składnik ludzkiej diety.